РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

№ 2 (67)

Березень – квітень 2026 р.

DOI 10.53672/ej.2.2026

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут психологічної експертизи і поліграфа Kyiv

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій з 2015 року, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

DOI: 10.53672/ej.2.2026

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

Електронне видання

Виходить один раз на два місяці

Засновано у травні 2016 року

2026, № 2 (67)

березень – квітень 2026 р.

Київ
expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.2.2026[1]
ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

Ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785)

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович[3]

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08[2]

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025

С89 **Судово-психологічна експертиза.** Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферат.-наук. online журн. — 2026. — № 2 (67) (березень – квітень 2026). — 52 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Журнал присвячений теорії і практиці судово-психологічної експертизи, застосуванню поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності. Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу й розділ «Новини інженерної психології та психотехніки».

Для судових експертів, психологів, поліграфологів, правників, науковців і здобувачів освіти.

УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються. За точність викладеного матеріалу та достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори. Зміни тексту та скорочення, що не впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією без узгодження з автором. Комерційне використання матеріалу заборонено. Авторські права належать їх авторам. Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту.

Електронна сторінка номера — див. «Посилання»[1]

Журнал включено до: Google Scholar, ISSN Portal, Crossref, Реєстр наукових видань України, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), Реєстр суб'єктів у сфері медіа.

Випуск сформовано в електронному архіві журналу з матеріалів, оприлюднених на сайті видання; дати першого оприлюднення зазначено біля кожного матеріалу.

© Автори матеріалів, 2026
© Видавник Назаров О. А., оформлення PDF-версії, 2026

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (стаж експертної діяльності з 2000 р.), поліграфолог, правознавець

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (психологічні науки)

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика» (юридичні науки)

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», здобувач ступеня доктора філософії (юридична психологія)

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор; Одеський державний університет внутрішніх справ

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України; Національна академія внутрішніх справ

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор; Державний науково-дослідний інститут МВС України

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор; Національний університет «Одеська юридична академія»

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік Академії економічних наук України; Дніпровський державний технічний університет

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент; НТУ «Харківський політехнічний інститут»

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Землянська О. В. († 06.07.2020) — д-р психол. наук, професор; професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент; ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент; Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук; Одеський державний університет внутрішніх справ

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса (Полтавське відділення), атестований судовий експерт

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса, атестований судовий експерт

Савостін О. П. — старший судовий експерт; Одеський НДІ судових експертиз, атестований судовий експерт

Лисенко А. Б. — експерт-поліграфолог; Міжнародна асоціація професіоналів у поліграфології (AIPP)

Шаповалов В. О. — експерт-поліграфолог, атестований судовий експерт; ГО «Колегія поліграфологів України»

Зміст

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ 4

ПЕРЕДМОВА 8

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) 13

1.1. Проблемні аспекти застосування поліграфа *13*

Назаров О. А. Психофізіологічний апаратурний комплекс «Хист». Діагностика простої та складної сенсомоторної реакції людини руками і ногами: аналіз науково-патентних та відкритих джерел 13

1.2. Судово-психологічна експертиза *16*

Назаров О. А. Проведення експертних досліджень в Україні та світі щодо встановлення психологічних ознак навіювання, умовляння, психологічного впливу, примусу, «награності», штучно сформованої поведінки, вимушеної поступливості, примусової участі 16

Рівненський апеляційний суд. Судова практика. Наявність між колишнім подружжям конфліктних ситуацій не може свідчити про вчинення одним із них психологічного насильства 20

Національна школа суддів України. Психологічна та етична підтримка суддів і працівників судової системи: розвиток співпраці з Інститутом капеланства Марша (США) 23

Національна школа суддів України. Психологічна та етична підтримка суддів і працівників судової системи: розвиток співпраці НШСУ з Інститутом капеланства Марша (США). 25

1.3. Рецензії та нові видання *28*

Детектор "DPulse" 28

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ 32

З 25 лютого 2026 року наказом Міністерства юстиції України від 6 лютого 2026 року № 322/5 було введено нову вартість експертогодини у 2026 році. 32

Верховний Суд опублікував систематизований огляд практики КЦС ВС у спорах щодо визначення місця проживання дитини 32

Матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні, використані в господарській справі без письмового дозволу слідчого або прокурора на розголошення відомостей досудового розслідування, є недопустимими доказами – КГС ВС 33

Як оформити батьківство, якщо дитина народжена у шлюбі, але від іншого чоловіка - пояснює Міністерство юстиції України 33
Оформити майно на дитину стане простіше 33
Спір про повернення дитини до держави постійного проживання: що вирішив суд 34
РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ 37
Інструментальне інтерв'ювання з реєстрацією електродермальної активності 37
ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ..... 40
ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ І ТЕЗ АВТОРІВ 43
ВІДОМОСТІ ПРО ЖУРНАЛ 46
ВИХІДНІ ДАНІ..... 52

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Передмова

Наш журнал — реферативно-науковий. Поряд з авторськими статтями, які вперше публікуються саме тут, ми подаємо реферати вже опублікованих праць: наукових статей, посібників, оглядів судової практики, офіційних документів. Реферат стисло передає зміст першоджерела; біля кожного такого матеріалу є позначка «Реферат», анотація та бібліографічний опис першої публікації. Так журнал показує, що нового з'явилося в науці й практиці, і веде читача до оригіналу.[1]

Шановні колеги! Судова експертиза — професія для тих, хто не зупиняється на першому поясненні. Номер 2026, № 2 (67) за березень–квітень 2026 року пропонує 6 матеріалів про поліграф і виявлення обману, правові позиції Верховного Суду, психологія травми і стресу.

> *Цікавий факт зі світу судової експертизи. 1247 року в Китаї надруковано трактат Сун Ци «Сі юань цзі лу» («Змивання кривд») — найдавнішу з відомих у світі книг із судової медицини; англійською її переклав історик Брайан Е. Макнайт.*[2]

Можливо, саме ваше дослідження стане наступною сторінкою історії судової експертизи. Читайте, сперечайтеся, пишіть до журналу — і повертайтеся до архіву номерів по нові матеріали.

Редакція журналу

> **Цифри війни.** Війна, яку російська федерація розв'язала проти України, щодня забирає життя. Станом на 30 квітня 2026 р. Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні підтвердила загибель 15 850 цивільних осіб, серед них 791 дітей, і поранення 44 809 цивільних осіб, серед них 2 752 дітей. За кожною цифрою —

людська доля, і завдання юридичної психології — допомагати правосуддю встановлювати правду про ці злочини.[3]

Пожежа в житловому будинку на площі Соборній, 3 у Львові — пам'ятці архітектури XVIII–XIX ст. у складі ансамблю бернардинського монастиря — після удару російського дрона 24 березня 2026 р. Фото: Національна поліція України, ліцензія CC BY 4.0.[4]

ПАМ’ЯТІ СУДДІ ЛЮБОВІ ХАРЕЧКО

Любов Костянтинівна Харечко — суддя Чернігівського апеляційного суду. 3 березня 2022 р. поблизу села Рогощі на Чернігівщині російські військові розстріляли автомобіль, у якому вона разом із сином намагалася евакуюватися. Любов Костянтинівна загинула, її син зазнав поранення. 16 вересня 2024 р. Чернігівський районний суд Чернігівської області заочно засудив двох російських

військовослужбовців до довічного позбавлення волі, 4 лютого 2026 р. Київський апеляційний суд залишив вирок у силі[5]. Любов Харечко писала вірші — про війну і мир, про материнство, віру, рідну землю і суддівську долю. З березня 2022 р. в кожному номері журналу — один її вірш.

Вірш номера: «Незламна» (січень 2015 р.)[6]

Читати вірш «Незламна» у збірнику (с. 30)

> **Судді — жертви війни.** Станом на 30.04.2026 органи судової влади та судові медіа повідомили, що внаслідок збройної агресії російської федерації загинули щонайменше четверо суддів: Любов Харечко (суддя Чернігівського апеляційного суду, 03.03.2022)[5]; Дмитро Константинов (суддя Красноградського районного суду Харківської області, 29.10.2022)[7]; Анатолій Нагорний (голова Веселівського районного суду Запорізької області, загинув на фронті в листопаді 2023 р.)[8]; Леонід Лобойко (суддя Верховного Суду, 28.09.2024)[9]. За даними Державної судової адміністрації, які в травні 2023 р. оприлюднив голова Ради суддів України, загинули семеро суддів і працівників апаратів судів, ще дев'ятеро зазнали поранень; у лавах ЗСУ тоді служили 54 судді[10]. Пам'ятаємо кожного.

REFERENCES

1. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryliudnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia vidpovidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym

pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. The Washing Away of Wrongs: Forensic Medicine in Thirteenth-Century China. University of Michigan Press. URL: https://press.umich.edu/Books/T/The-Washing-Away-of-Wrongs (data zvernennia: 04.11.2026).

3. HRMMU/OHCHR, "Ukraine: Protection of civilians in armed conflict — April 2026 update" (opubl. 13.05.2026). URL: https://ukraine.ohchr.org/sites/default/files/2026-05/Ukraine%20-%20protection%20of%20civilians%20in%20armed%20conflict%20%28April%202026%29_ENG.pdf (data zvernennia: 04.11.2026).

4. Natsionalna politsiia Ukrainy. Pozhezha v zhytlovomu budynku na ploshchi Sobornii, 3 u Lvovi — pamiattsi arkhitektury XVIII–XIX st. u skladi ansambliu bernardynskoho monastyria — pislia udaru rosiiskoho drona 24 bereznia 2026 r [Fire in a Residential Building at 3 Soborna Square in Lviv – An 18Th–19th-Century Architectural Monument Within the Bernardine Monastery Ensemble – After a Russian Drone Strike on 24 March 2026] : fotohrafiia (litsenziia CC BY 4.0). Wikimedia Commons. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Destructions_in_the_architectural_complex_of_Bernardine_monastery_in_Lviv_after_Russian_attack,_2026-03-24_(01).jpg (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Chotyry roky pravosuddia v umovakh viiny — chernihivska suddia Liubov Kharechko bula rozstriliana rosiiskymy viiskovymy [Four Years of Justice in Wartime: Chernihiv Judge Liubov Kharechko Was Shot Dead by Russian Soldiers]. Rada suddiv Ukrainy : ofitsiinyi vebsait. 2026. 24 liut. URL: https://rsu.gov.ua/ua/news/cotiri-roki-pravosudda-v-umovah-vijni-cernigivska-sudda-lubov-harecko-bula-rozstrilana-rosijskimi-vijskovimi (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

6. Kharechko L. K. Moi virshi — tse kryk dushi [My Poems Are the Cry of the Soul] : zbirnyk poezii / Liubov Kharechko. Chernihiv : [s. n.], 2026. 56 s. : il., fot. DOI: https://doi.org/10.53672/ej.6.2026.01. URL: https://expertize-

journal.org.ua/books/19828-kharechko-moi-virshi-tse-kryk-dushi (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

7. Spivchuttia [Condolences] : [u zviazku iz zahybelliu suddi Krasnohradskoho raionnoho sudu Kharkivskoi oblasti D. S. Konstantynova]. Sudova vlada Ukrainy : ofitsiinyi vebportal. 2022. 30 zhovt. URL: https://court.gov.ua/archive/1339620/ (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

8. Zakhyshchaiuchy Ukrainu, zahynuv holova Veselivskoho raionnoho sudu Zaporizkoi oblasti Anatolii Nahornyi [Anatolii Nahornyi, Head of the Vesele District Court of Zaporizhzhia Region, Killed Defending Ukraine]. Rada suddiv Ukrainy : ofitsiinyi vebsait. 2023. 26 lystop. URL: https://rsu.gov.ua/ua/news/zahisauci-ukrainu-zaginuv-golova-veselivskogo-rajonnogo-sudu-zaporizkoi-oblasti-anatolij-nagornij (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

9. Vyshcha rada pravosuddia vyslovliuie shchyre spivchuttia z pryvodu smerti suddi Verkhovnoho Sudu Leonida Loboika [The High Council of Justice Expresses Sincere Condolences on the Death of Supreme Court Judge Leonid Loboiko]. Vyshcha rada pravosuddia : ofitsiinyi vebsait. 2024. 28 veres. URL: https://hcj.gov.ua/news/vyshcha-rada-pravosuddya-vyslovlyuye-shchyre-spivchuttya-z-pryvodu-smerti-suddi-verhovnogo-sudu (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

10. Holova RSU — pro robotu sudiv pid chas viiny, konkurs do VKKS, spravy shchodo voiennykh zlochyniv ta suddiv na fronti [Head of the Council of Judges of Ukraine on the Work of Courts in Wartime, the Competition to the HQCJ, War Crimes Cases and Judges at the Front]. Sudova vlada Ukrainy : ofitsiinyi vebportal. 2023. 8 trav. URL: https://court.gov.ua/press/news/1419134 (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 1. Наукові публікації (статті, реферати статей)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію. До наукових публікацій подано розширену анотацію українською мовою з ключовими словами та англомовну анотацію (Abstract, Keywords); наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

Психофізіологічний апаратурний комплекс «Хист». Діагностика простої та складної сенсомоторної реакції людини руками і ногами: аналіз науково-патентних та відкритих джерел[1]

Назаров О. А.

Оригінальна публікація · оприлюднено 18.07.2026 · **DOI: 10.53672/ej.2.2026.01**[1]

Анотація. Апаратурна реактометрія дає змогу об'єктивно виміряти швидкість і точність психомоторного реагування людини, проте методичні межі та правовий статус вітчизняних приладів досі описані фрагментарно. Реферативна стаття містить теоретико-методологічний і патентно-правовий аналіз психофізіологічного апаратурного комплексу «Хист», створеного Інститутом психології імені Г. С. Костюка НАПН України, кафедрою акустики і акустоелектроніки НТУУ «КПІ» та ДП «Телеком-Пневматик» (автор методики та співавтор приладу С. І. Болтівець). Джерельну базу становлять праці С. І. Болтівця 2009–2022 рр., опис патенту України на корисну модель № 129009 (заявка від 09.08.2018, опубл. 10.10.2018), матеріали виробника, історико-психологічні розвідки та класичні праці Ф. Дондерса і Г. Пешлера. Показано, що реактометрична проба поєднує п'ять незалежних параметрів (ефектор, латеральність, вид подразника, прямий чи зворотний режим, кількість проб), а час простої сенсомоторної реакції інтерпретують за сімома рівнями вираженості, від «значної» (до 132 мс) до «зниженої» (від 381 мс); порівняння реакцій рук і ніг виявляє провідну кінцівку та моторні асиметрії. Центральне місце посідає обґрунтування запропонованої автором процедури: прилад реєструє складну диференційовану реакцію (go/no-go або класичну реакцію вибору), поки досліджуваний безперервно виконує коректурний тест Бурдона. Так утворюється режим подвійного завдання, у якому, за моделлю центрального вузького місця, конкурують механізми вибору відповіді. Описано двоетапну схему оцінки чутливості ЦНС до медикаментів і психоактивних речовин (фоновий і тестовий заміри, індекс Δ), параметри критичної частоти злиття світлових спалахів і тремометрії (ПВПС = 1/К), а також інституційну традицію апаратурного конструювання, започатковану 1947 р. майстернями Є. О. Мілеряна. Окремо з'ясовано, що прилад із живленням від USB (5 В) не належить до засобів вимірювальної техніки, які підлягають періодичній повірці за постановою КМУ від 04.06.2015 № 374, і не підпадає під Технічний регламент низьково-

льтного електричного обладнання. Висновки корисні судовим експертам-психологам, фахівцям з охорони праці та дослідникам, які обирають апаратурні методики.

Ключові слова: психофізіологічний апаратурний комплекс «Хист», проста сенсомоторна реакція, складна диференційована сенсомоторна реакція, реакція вибору go/no-go, тест Бурдона, подвійне завдання, когнітивне навантаження, моторна асиметрія, лабільність нервової системи, тремометрія, патент № 129009, засоби вимірювальної техніки.

The "Khyst" Psychophysiological Hardware Complex. Diagnosis of Simple and Complex Sensorimotor Reactions of the Hands and Feet: An Analysis of Scientific, Patent and Open Sources

Nazarov O. A.

Abstract. Hardware-based reaction time measurement gives forensic and occupational psychologists an objective index of psychomotor functioning, yet the methodological limits and legal status of Ukrainian devices remain poorly documented. This review article examines the "Khyst" psychophysiological hardware complex, jointly developed by the G. S. Kostiuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine, the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute" and the state enterprise "Telecom-Pneumatic", with S. I. Boltivets as the author of the underlying method. The analysis draws on Ukrainian utility model patent No. 129009 (2018), Boltivets's publications from 2009 to 2022, manufacturer documentation, historical studies and the classic work of Donders and Pashler. The reaction test combines five independent parameters (effector, laterality, stimulus modality, direct or reverse mode, number of trials), simple reaction time is interpreted on a seven-level scale, and comparison of hand and foot responses reveals the leading limb and motor asymmetry. The core contribution is the author's procedure for recording complex differentiated (go/no-go or choice) reactions while the participant performs a Bourdon cancellation task, which creates a dual-task condition in which response selection mechanisms compete, consistent with the central bot-

tleneck model. The paper also outlines a two-stage protocol for assessing individual sensitivity to medicines and psychoactive substances, the critical flicker fusion and tremometry indices, and the device's regulatory status: powered by a 5 V USB supply, it is not subject to mandatory periodic verification or to the low-voltage equipment regulation. The findings are relevant to forensic psychologists, occupational safety specialists and researchers selecting instrumental methods.

Keywords: Khyst psychophysiological complex, simple sensorimotor reaction, complex choice reaction, go/no-go task, Bourdon cancellation test, dual-task paradigm, cognitive load, motor asymmetry, critical flicker fusion, tremometry, utility model patent, forensic psychology.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 18.07.2026; DOI: **10.53672/ej.2.2026.01**[1].

REFERENCES

1. Nazarov O. A. Psykhofiziolohichnyi aparaturnyi kompleks "Khyst". Diahnostyka prostoi ta skladnoi sensomotornoi reaktsii liudyny rukamy i nohamy: analiz naukovo-patentnykh ta vidkrytykh dzherel [The "Khyst" Psychophysiological Hardware Complex. Diagnosis of Simple and Complex Sensorimotor Reactions of the Hands and Feet: An Analysis of Scientific, Patent and Open Sources]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 2 (67). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.2.2026.01. URL: https://expertize-journal.org.ua/ustatkuvannya-dlya-psikhologa/18933-nazarov-o-a-psikhofiziologichnij-aparaturnij-kompleks-khist-diagnostika-prostoji-ta-skladnoji-sensomotornoji-reaktsiji-lyudini-rukami-i-nogami-analiz-naukovo-patentnikh-ta-vidkritikh-dzherel (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.2. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Проведення експертних досліджень в Україні та світі щодо встановлення психологічних ознак навіювання, умовляння,

психологічного впливу, примусу, «награності», штучно сформованої поведінки, вимушеної поступливості, примусової участі[1]

Назаров О. А.

Оригінальна публікація · оприлюднено 06.06.2026 · **DOI: 10.53672/ej.2.2026.02**[1]

Анотація. Хибні зізнання та штучно сформована поведінка підозрюваних належать до найнебезпечніших чинників судових помилок, однак українська судово-психологічна практика має обмежений інструментарій для їх виявлення. Автор систематизує міжнародні дослідження судової психології щодо навіювання, умовляння, примусу, конформності, «награної» поведінки, вимушеної поступливості (induced compliance) та примусової участі в допитах, оперативних комбінаціях та інсценованих слідчих діях. Аналітичну основу становлять концепції С. Кассіна (розрізнення добровільних, вимушених та інтерналізованих хибних зізнань), Г. Гудйонссона (допитувальна сугестивність, Gudjonsson Suggestibility Scales) і Р. Лео (психологічний примус, динаміка поліцейського допиту), а також рішення ЄСПЛ у справі «Раманаускас проти Литви» (№ 74420/01). Викладено критерії, за якими Суд відмежовує провокацію злочину від допустимого документування: від кого походила ініціатива, хто створив ситуацію, чи був психологічний вплив і чи існували докази наміру до втручання держави; встановлена провокація робить докази несумісними зі ст. 6 Конвенції. Описано ознаки можливої психологічної індукції: неприродна шаблонність, нав'язані формулювання, повторення слів правоохоронців, різке зростання впевненості після контакту з оперативниками, рольова поведінка, залежність від сигналів авторитету. Проаналізовано три зареєстровані в Україні у 2014, 2016 і 2019 рр. методики Харківського НДІСЕ та його Полтавського відділення щодо комунікативної діяльності, спілкування в ситуації процесуальної дії та взаємодії осіб, зокрема зафіксованих на відеозаписі. Автор доводить, що наукову добротність кожної з них треба оцінювати незалежно від авторства за вісьмома критеріями (теорети-

чна основа, валідність, надійність, відтворюваність, апробація, рецензування, відповідність сучасному рівню знань, можливість незалежної перевірки), які спираються на звіти NAS (2009) і PCAST (2016), стандарти ISO/IEC 17025 та ISO 21043, стандарт Daubert та ідеї К. Поппера й Р. Мертона. Як науково обґрунтовану альтернативу примусовому допиту розглянуто британську модель слідчого інтерв'ю PEACE з п'ятьма етапами. Висновки адресовано судовим експертам-психологам, адвокатам і суддям, які оцінюють допустимість зізнань і показань.

Ключові слова: хибні зізнання, псевдоспогади, допитувальна сугестивність, психологічний примус, навіювання, вимушена поступливість, провокація злочину, Ramanauskas v. Lithuania, валідність судово-експертних методик, стандарт Daubert, ISO 21043, модель PEACE.

Expert Research in Ukraine and Worldwide on Establishing Psychological Signs of Suggestion, Persuasion, Psychological Influence, Coercion, "Feigned" and Artificially Induced Behaviour, Coerced Compliance and Coerced Participation

Nazarov O. A.

Abstract. False confessions and artificially shaped behaviour of suspects are a major source of wrongful convictions, yet Ukrainian forensic psychological practice has few validated tools for detecting them. This article reviews international forensic psychology research on suggestibility, persuasion, coercion, conformity, role-conforming behaviour, induced compliance and coerced participation during interrogations, covert operations and staged investigative actions. The analysis builds on the work of Saul Kassin on types of false confessions, Gísli Gudjonsson on interrogative suggestibility and the Gudjonsson Suggestibility Scales, and Richard Leo on psychological coercion and police interrogation dynamics, as well as on the European Court of Human Rights judgment in Ramanauskas v. Lithuania (no. 74420/01). The author sets out the Court's tests for distinguishing entrapment from legitimate documentation of criminal activity and lists behavioural signs

of possible psychological induction, such as unnatural uniformity of statements, adoption of imposed wording, repetition of officers' phrases, a sudden rise in confidence after contact with operatives and dependence on authority cues. Three forensic psychological methods registered in Ukraine between 2014 and 2019 for analysing communication and interaction, including video-recorded material, are examined, and the author argues that each must be assessed independently of its authorship for theoretical grounding, validity, reliability, reproducibility, testing, peer review and openness to independent verification, in line with the NAS (2009) and PCAST (2016) reports, ISO/IEC 17025, ISO 21043, the Daubert standard and the ideas of Popper and Merton. The British PEACE investigative interviewing model is presented as a non-coercive alternative. The paper is intended for forensic psychologists, defence lawyers and judges who assess the admissibility of confessions.

Keywords: false confessions, false memories, interrogative suggestibility, psychological coercion, induced compliance, entrapment, Ramanauskas v. Lithuania, forensic method validation, Daubert standard, ISO/IEC 17025, ISO 21043, PEACE model.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 06.06.2026; DOI: **10.53672/ej.2.2026.02**[1].

REFERENCES

1. Nazarov O. A. Provedennia ekspertnykh doslidzhen v Ukraini ta sviti shchodo vstanovlennia psykholohichnykh oznak naviiuvannia, umovliannia, psykholohichnoho vplyvu, prymusu, "nahranosti", shtuchno sformovanoi povedinky, vymushenoi postuplyvosti, prymusovoi uchasti [Expert Research in Ukraine and Worldwide on Establishing Psychological Signs of Suggestion, Persuasion, Psychological Influence, Coercion, "Feigned" and Artificially Induced Behaviour, Coerced Compliance and Coerced Participation]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 2 (67). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.2.2026.02. URL: https://expertize-journal.org.ua/vsi-ogoloshennya/18485-provedennya-ekspertnikh-doslidzhen-v-ukrajini-

ta-svitovij-psikhologiji-shchodo-vstanovlennya-psikhologichnikh-oznak-naviyuvannya-umovlyannya-psikhologichnogo-vplivu-primusu-nagranosti-shtuchno-sformovanoji-povedinki-induced-compliance-vimushena-postuplivist-coerced-participation-primusova-uchast-false-confession-dynamics-dinamika-nepravdivikh-ziznan (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Судова практика. Наявність між колишнім подружжям конфліктних ситуацій не може свідчити про вчинення одним із них психологічного насильства[1]

Рівненський апеляційний суд.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 09.04.2026

Реферат. Постанова Рівненського апеляційного суду від 01.04.2026 у справі № 567/113/26 (провадження № 33/4815/381/26) окреслює межу між побутовим конфліктом колишнього подружжя та психологічним насильством як складом адміністративного правопорушення. Місцевий суд визнав 42-річного жителя м. Острога винним за ч. 3 ст. 173-2 КУпАП (домашнє насильство щодо малолітньої чи неповнолітньої особи та повторне протягом року порушення) і наклав штраф 1190 грн. За протоколами, наприкінці грудня 2025 р. за місцем спільного проживання він вчинив економічне й психологічне насильство щодо колишньої дружини та її малолітнього сина: перекрив водопостачання й електроенергію, кричав і ображав нецензурною лайкою. В апеляційній скарзі особа посилалася на неповне з'ясування обставин, розгляд справи за її відсутності та порушення строків складання протоколів, визначених ч. 2 ст. 254 КУпАП. Апеляційний суд, спираючись на п. 14 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», наголосив, що психологічним насильством є лише діяння, якими цілеспрямовано й навмисно спричиняється емоційна невпевненість, страх або інша шкода психічному здоров'ю члена сім'ї. Суд розмежував поняття «сварка», «конфлікт» і «насильство» та назвав ознаки домашнього насильства: патерн повто-

рюваних у часі інцидентів різних видів, системність, повна влада й контроль над постраждалою особою, насильницькі дії між близькими людьми. У справі встановлено лише неприязні стосунки цивільно-правового характеру, зумовлені спором щодо спільного майна подружжя; лайка й образи не підтвердилися письмовими поясненнями, відібраними того ж дня, а протоколи за ст. 251 КУпАП не є самостійними беззаперечними доказами і потребують перевірки іншими доказами. Постанову місцевого суду скасовано, провадження закрито за відсутністю події і складу правопорушення. Рішення корисне суддям, адвокатам і психологам, які оцінюють заяви про психологічне насильство: воно вимагає доведеної шкоди психічному здоров'ю та системного характеру дій, а не самого факту конфлікту.

Ключові слова: домашнє насильство, психологічне насильство, ст. 173-2 КУпАП, конфлікт колишнього подружжя, патерн насильства, шкода психічному здоров'ю, належність доказів, протокол про адміністративне правопорушення, апеляційний перегляд.

Case Law. Conflict Situations Between Former Spouses Do Not in Themselves Indicate Psychological Violence by One of Them

Rivnenskyi apeliatsiinyi sud.

Abstract. Distinguishing ordinary family conflict from psychological domestic violence is a recurring problem for courts, lawyers and psychologists who assess allegations under Ukrainian administrative law. This summary presents the ruling of the Rivne Court of Appeal of 1 April 2026 in case No. 567/113/26. The first-instance court had found a 42-year-old resident of Ostroh guilty under Article 173-2(3) of the Code of Ukraine on Administrative Offences (domestic violence against a minor and a repeated offence within a year) and fined him UAH 1,190. According to the police reports, in late December 2025 he cut off water and electricity in the home he shared with his former wife and shouted and swore at her in the presence of her young son. On appeal, he argued that the circumstances had been examined incompletely, that the case had been heard in his absence and that the reports were drawn up

out of time. Relying on the statutory definition of psychological violence in the Law of Ukraine on Preventing and Combating Domestic Violence, the appellate court held that only acts which purposefully and intentionally cause emotional insecurity, fear or other harm to mental health qualify. It distinguished quarrels, conflicts and violence, identifying a pattern of repeated incidents and systematic power and control over the victim as hallmarks of domestic violence. The relationship showed hostility rooted in a civil dispute over jointly owned marital property, the alleged insults were not confirmed by written statements taken on the same day, and administrative reports were held not to be self-sufficient evidence. The ruling was quashed and the proceedings were closed. The decision offers practical criteria for psychologists and lawyers evaluating claims of psychological abuse.

Keywords: domestic violence, psychological violence, administrative offence, former spouses, marital conflict, pattern of abuse, harm to mental health, assessment of evidence, Rivne Court of Appeal.

Першоджерело: Постанова Рівненського апеляційного суду від 01.04.2026 у справі № 567/113/26 (провадження № 33/4815/381/26). Реферат оприлюднено в журналі 09.04.2026.

REFERENCES

1. Rivnenskyi apeliatsiinyi sud. Sudova praktyka. Naiavnist mizh kolyshnim podruzhzhiam konfliktnykh sytuatsii ne mozhe svidchyty pro vchynennia odnym iz nykh psykholohichnoho nasylstva [Case Law. Conflict Situations Between Former Spouses Do Not in Themselves Indicate Psychological Violence by One of Them] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 2 (67). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/17948-sudova-praktika-nayavnist-mizh-kolishnim-podruzhzhyam-konfliktnih-situacij-ne-mozhe-svidchiti-pro-vchinennya-odnim-iz-nih-psihologichnogo-nasilstva (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Психологічна та етична підтримка суддів і працівників судової системи: розвиток співпраці з Інститутом капеланства Марша (США) [1]

Національна школа суддів України.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 27.04.2026

Реферат. В умовах воєнних викликів українська судова система працює під значним навантаженням, тому питання психологічної стійкості суддів виходять за межі суто правової підготовки. Повідомлення Національної школи суддів України (НШСУ) висвітлює зустріч 24 квітня 2026 р. з представниками Інституту капеланства Марша (Marsh Institute for Chaplains, США), присвячену впровадженню підходів до психологічної та етичної підтримки в судовій системі. Ректор НШСУ Микола Оніщук наголосив, що професійна підготовка суддів не може зводитися до передачі знань і розвитку правових компетентностей: не менш важливими є психологічна стійкість, етична витримка та збереження внутрішнього балансу судді. Директор Інституту, капелан і полковник ВПС США у відставці доктор Джим М. Браунінг представив досвід підготовки капеланів і надання духовної та моральної підтримки в умовах криз і підвищеного стресу, а також готовність Інституту долучатися до розроблення навчальних програм, проведення тренінгів, семінарів і спільних ініціатив. Головним результатом став Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю між НШСУ та Інститутом. Він передбачає спільні освітні програми й тренінги, обмін досвідом упровадження програм психологічної підтримки (зокрема щодо ПТСР і моральної травми), науково-практичні заходи та залучення міжнародних експертів до навчання суддів, у тому числі в умовах воєнного стану. Сторони домовилися розробляти пілотні ініціативи для підвищення професійної стійкості, добробуту та етичної культури представників судової влади. Під час візиту пастор і офіцер резерву армії США доктор Джеймс Т. Спайві-молодший прочитав для працівників апарату НШСУ лекцію «Моральна травма» про відмінності між посттравматичним стресовим розла-

дом і моральною травмою та вплив тривалого стресу на професійну діяльність. Представлено також концептуальні підходи до програми капеланської підтримки в судовій системі: конфіденційна духовна й моральна допомога, кризове реагування, зміцнення інституційної стійкості. У зустрічі взяли участь Андрій Діденко (громадське формування «Капеланський патруль») та старший капелан Києва і Київської області Олександр Осадчий. Матеріал корисний психологам, які працюють із суддями, і дослідникам професійного стресу в судовій системі.

Ключові слова: Національна школа суддів України, Інститут капеланства Марша, психологічна підтримка суддів, етична підтримка, капеланська підтримка, моральна травма, посттравматичний стресовий розлад, професійна стійкість, воєнний стан, меморандум про співпрацю.

Psychological and Ethical Support for Judges and Court Staff: Developing Cooperation with the Marsh Institute for Chaplains (USA)

Natsionalna shkola suddiv Ukrainy.

Abstract. Under the pressures of war, the Ukrainian judiciary operates under a heavy workload, which makes the psychological resilience of judges and court staff a matter of institutional concern. This report by the National School of Judges of Ukraine (NSJU) describes a meeting held on 24 April 2026 with representatives of the Marsh Institute for Chaplains (USA) on introducing psychological and ethical support into the Ukrainian court system. NSJU Rector Mykola Onishchuk stressed that judicial training cannot be limited to the transfer of knowledge and legal competences and must also sustain the psychological stability, ethical endurance and inner balance of judges. The Institute's director, chaplain and retired US Air Force colonel Dr. Jim M. Browning, presented its experience in training chaplains and providing spiritual and moral support in crises. The main outcome was a Memorandum of Understanding and Cooperation providing for joint educational programmes and training, exchange of experience in psychological support programmes, including those addressing post-traumatic

stress disorder and moral injury, joint academic events and the involvement of international experts in judicial training, also under martial law. The parties agreed to develop pilot initiatives on professional resilience, well-being and ethical culture. Dr. James T. Spivey Jr., a pastor and US Army reserve officer, lectured NSJU staff on moral injury, explaining how it differs from PTSD and how prolonged stress affects professional performance. Conceptual approaches to a confidential chaplaincy support programme with a crisis response component were also presented. The report is of interest to psychologists working with judicial personnel and to researchers of occupational stress in the courts.

Keywords: National School of Judges of Ukraine, Marsh Institute for Chaplains, psychological support for judges, chaplaincy, moral injury, post-traumatic stress disorder, professional resilience, judicial well-being, martial law.

Першоджерело: Національна школа суддів України. Психологічна та етична підтримка суддів і працівників судової системи: розвиток співпраці з Інститутом капеланства Марша (США). Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 27.04.2026.

REFERENCES

1. Natsionalna shkola suddiv Ukrainy. Psykholohichna ta etychna pidtrymka suddiv i pratsivnykiv sudovoi systemy: rozvytok spivpratsi z Instytutom kapelanstva Marsha (SSHA) [Psychological and Ethical Support for Judges and Court Staff: Developing Cooperation with the Marsh Institute for Chaplains (USA)] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 2 (67). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/18098-psihologichna-ta-etichna-pidtrimka-suddiv-i-pracivnikiv-sudovoyi-sistemi-rozvitok-spivpraci-z-institutom-kapelanstva-marsha-ssha (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Психологічна та етична підтримка суддів і працівників судової системи: розвиток співпраці НШСУ з Інститутом капеланства Марша (США)[1]

Національна школа суддів України.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 27.04.2026

Реферат. Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю, підписаний 24 квітня 2026 р. Національною школою суддів України (НШСУ) та Інститутом капеланства Марша (Marsh Institute for Chaplains, США), став центральною подією зустрічі, присвяченої психологічній та етичній підтримці в судовій системі України. Документ фіксує намір сторін розвивати співпрацю у професійній підготовці суддів і працівників судової системи та в їх психологічній і етичній підтримці, зокрема в умовах воєнного стану. Його положення передбачають спільні освітні програми й тренінги, обмін досвідом щодо програм психологічної підтримки, насамперед у питаннях посттравматичного стресового розладу (ПТСР) та моральної травми, науково-практичні заходи та залучення міжнародних експертів до навчання суддів. Ректор НШСУ Микола Оніщук пов'язав потребу в такій співпраці з тим, що судова система працює під значним навантаженням воєнного часу, а підготовка судді має охоплювати не лише правові компетентності, а й психологічну стійкість, етичну витримку та внутрішній баланс. Доктор Джим М. Браунінг, директор Інституту, капелан і полковник ВПС США у відставці, розповів про досвід підготовки капеланів і надання духовної та моральної підтримки під час криз і висловив готовність допомагати в розробленні навчальних програм, тренінгів і семінарів. Практичну складову візиту становила лекція пастора й офіцера резерву армії США доктора Джеймса Т. Спайві-молодшого «Моральна травма» для працівників апарату НШСУ: лектор пояснив відмінність між ПТСР і моральною травмою, показав, як тривалий стрес і кризові ситуації позначаються на професійній діяльності, та ознайомив із підходами до подолання наслідків моральної травми й розвитку стресостійкості. Сторони погодили розроблення пілотних ініціатив щодо професійної стійкості, добробуту й етичної культури суддів, а також обговорили концепцію програми капеланської підтримки з конфіденційною духовною допомогою

та кризовим реагуванням. У заході взяли участь представники громадського формування «Капеланський патруль» і старший капелан Києва та Київської області. Для судових психологів матеріал цікавий як приклад інституційного підходу до профілактики професійної травматизації суддів.

Ключові слова: меморандум про взаєморозуміння, НШСУ, Інститут капеланства Марша, моральна травма, ПТСР, психологічна стійкість суддів, капеланство в судовій системі, професійний добробут, кризове реагування.

Psychological and Ethical Support for Judges and Court Staff: Cooperation Between the NSJU and the Marsh Institute for Chaplains (USA)

Natsionalna shkola suddiv Ukrainy.

Abstract. A Memorandum of Understanding and Cooperation signed on 24 April 2026 by the National School of Judges of Ukraine (NSJU) and the Marsh Institute for Chaplains (USA) marks a step towards institutional psychological and ethical support for the Ukrainian judiciary in wartime. The NSJU report summarised here explains the background to the agreement: according to Rector Mykola Onishchuk, the judicial system works under heavy wartime pressure, so the professional training of judges must address psychological resilience, ethical steadiness and inner balance alongside legal competence. The Memorandum records the parties' intention to cooperate in the professional training of judges and court staff and in their psychological and ethical support, including under martial law. It envisages joint educational programmes and training sessions, exchange of experience in support programmes dealing with post-traumatic stress disorder and moral injury, joint academic events and the participation of international experts in judicial education. Dr. Jim M. Browning, the Institute's director and a retired US Air Force colonel and chaplain, described the Institute's work in chaplain training and crisis support. Dr. James T. Spivey Jr. delivered a lecture on moral injury to NSJU staff, distinguishing it from PTSD and discussing the effects of prolonged stress on profes-

sional performance as well as ways of building stress resilience. The parties agreed to design pilot initiatives on resilience, well-being and ethical culture and discussed a confidential chaplaincy support programme with a crisis response component. For forensic and legal psychologists, the report illustrates an institutional approach to preventing occupational traumatisation among judges.

Keywords: memorandum of understanding, judicial training, Marsh Institute for Chaplains, moral injury, post-traumatic stress disorder, judicial resilience, court chaplaincy, occupational well-being, crisis response.

Першоджерело: Національна школа суддів України. Психологічна та етична підтримка суддів і працівників судової системи: розвиток співпраці НШСУ з Інститутом капеланства Марша (США). Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 27.04.2026.

REFERENCES

1. Natsionalna shkola suddiv Ukrainy. Psykholohichna ta etychna pidtrymka suddiv i pratsivnykiv sudovoi systemy: rozvytok spivpratsi NSHSU z Instytutom kapelanstva Marsha (SSHA) [Psychological and Ethical Support for Judges and Court Staff: Cooperation Between the NSJU and the Marsh Institute for Chaplains (USA)] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 2 (67). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/18099-psihologichna-ta-etichna-pidtrimka-suddiv-i-pracivnikiv-sudovoyi-sistemi-rozvitok-spivpraci-nshsu-z-institutom-kapelanstva-marsha-ssha (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.3. РЕЦЕНЗІЇ ТА НОВІ ВИДАННЯ

Детектор "DPulse"[1]

Оригінальна публікація · оприлюднено 28.03.2026

Анотація. Сенсорно-звуковий детектор електродермальної активності «DPulse» редакція журналу представляє як апаратну

психофізіологічну методику для інструментального інтерв'ю, що працює в поєднанні з алгоритмом «Діалог»; матеріал поєднує опис приладу, методики та її меж із комерційною пропозицією. Визначено два основні напрями застосування: професійна психодіагностична бесіда за шкалами психодіагностичних методик (зокрема для оцінки рівня суїцидального ризику) і предтестова бесіда перед дослідженням на поліграфі для визначення значущості тем і питань (релевантних, контрольних, нейтральних). «Діалог» описано як стандартизовану процедуру психофізіологічного інтерв'ювання на основі вільної розповіді респондента з одночасною реєстрацією ЕДА, що ґрунтується на добровільності, неінвазивності, нейтральності інтерв'юера та відсутності навіювання. Робочі етапи охоплюють підготовку й отримання згоди, базову калібровку на нейтральних питаннях, вільну розповідь, уточнення, фіксацію пікових і повторюваних реакцій та аналіз їх інтенсивності, стабільності й контексту. За даними розробників, методику створювали у 2022–2025 рр., провели 215 початкових лабораторно-польових досліджень, а точність становить 82–94 % залежно від техніки інтерв'ю; опитувати можна осіб від 6 років. Наведено технічні характеристики (живлення 2 × АА до 3 В, мікрострум, поверхневі електроди на вказівних пальцях, звукова індикація), умови експлуатації та склад навчання інструментальному інтерв'ю (5 днів, 105 академічних годин, 3,5 кредиту ЄКТС). Найбільшу практичну цінність мають вісім зразків формулювань висновків інструментального інтерв'юера: вони описують ЕДА як неспецифічний показник симпатичної активації (arousal) з посиланням на праці W. Boucsein, H. D. Critchley, M. E. Dawson та співавторів і вимагають ймовірнісної інтерпретації в контексті інших даних, зокрема результатів поліграфа. Наголошено, що прилад не є поліграфом і медичним виробом, не встановлює діагнозів, не визначає факт брехні й не може бути самостійним доказом. Матеріал адресовано психологам, поліграфологам, фахівцям кадрових служб і службових розслідувань.

Ключові слова: детектор «DPulse», електродермальна активність, методика «Діалог», інструментальне інтерв'ю, психофізіологічне опитування, предтестова бесіда, поліграф, суїцидальний ризик, неспецифічність ЕДА, формулювання висновку.

The "DPulse" Detector

Abstract. Electrodermal activity (EDA) is widely used in applied psychophysiology as a peripheral index of sympathetic arousal, but portable EDA devices outside polygraph systems are rarely described in Ukrainian literature. This editorial paper presents the DPulse sensory-acoustic EDA detector and the associated Dialogue technique, a standardised psychophysiological interviewing procedure based on the respondent's free narrative with simultaneous EDA recording; the material combines a technical and methodological description with a commercial offer. Two main applications are identified: structured psychodiagnostic interviews based on the scales of psychodiagnostic instruments, including assessment of suicide risk, and pre-test interviews before polygraph examinations to rank the significance of relevant, comparison and neutral topics. The procedure follows the principles of voluntariness, non-invasiveness, interviewer neutrality and avoidance of suggestion and proceeds through preparation and consent, baseline calibration with neutral questions, free narrative, clarification, recording of peak and recurrent reactions, and analysis of their intensity, stability and context. According to the developers, the technique was created in 2022–2025 on the basis of 215 initial laboratory and field studies, with a reported accuracy of 82–94% depending on the interviewing technique. The paper specifies the battery-powered (3 V) low-current design and operating conditions. Eight model wordings for the conclusions of an instrumental interviewer treat EDA as a non-specific arousal indicator, citing Boucsein, Critchley and Dawson et al., and require probabilistic interpretation in the context of other data, including polygraph results. The device is neither a polygraph nor a medical device, does not detect deception and cannot serve as independent evidence.

Keywords: DPulse detector, electrodermal activity, Dialogue technique, instrumental interview, psychophysiological interviewing, pretest interview, polygraph, arousal, suicide risk assessment, expert conclusion wording.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 28.03.2026.

REFERENCES

1. Detektor "DPulse" [The "DPulse" Detector]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. № 2 (67). URL: https://expertize-journal.org.ua/books/17827-detektor-dpulse (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 2. Новини журналу

01.03.2026

З 25 лютого 2026 року наказом Міністерства юстиції України від 6 лютого 2026 року № 322/5 було введено нову вартість експертогодини у 2026 році[1]

Наказом Міністерства юстиції України від 6 лютого 2026 року № 322/5 з урахуванням індексу споживчих цін за 2025 рік вартість однієї експертогодини в науково-дослідних установах судових експертиз Мін'юсту на 2026 рік встановлено в розмірі 458,01 грн. Наказ видано відповідно до п. 12 Інструкції, затвердженої постановою КМУ від 1 липня 1996 року № 710, яка визначає порядок компенсації витрат особам, що викликаються до органів розслідування і суду, та оплати експертних послуг державних спеціалізованих установ. За назвою матеріалу нова вартість діє з 25 лютого 2026 року.

10.03.2026

Верховний Суд опублікував систематизований огляд практики КЦС ВС у спорах щодо визначення місця проживання дитини[2]

Верховний Суд оприлюднив систематизований огляд практики Касаційного цивільного суду у спорах про визначення місця проживання дитини. Узагальнено позиції щодо принципу найкращих інтересів дитини, урахування її віку й думки, роз'єднання братів і сестер, поділу батьківського часу та моделі спільної фізичної опіки. Окремо висвітлено спори в умовах воєнного стану: перебування дитини за кордоном, її переміщення через військову агресію, обов'язок батьків повідомляти про місцеперебування дитини, штучні спори з метою ухилення від військового обов'язку, забезпечення позову.

16.03.2026

Матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні, використані в господарській справі без письмового дозволу слідчого або прокурора на розголошення відомостей досудового розслідування, є недопустимими доказами – КГС ВС[3]

Касаційний господарський суд ВС у постанові від 11 лютого 2026 року у справі № 910/7638/24 визнав недопустимими доказами в господарській справі матеріали досудового розслідування, використані без письмового дозволу слідчого або прокурора на розголошення (ст. 222 КПК України). Спір стосувався позову прокурора до комунального підприємства про ліквідацію несанкціонованого сміттєзвалища. Рішення судів усе ж залишено без змін, бо порушення доведено іншими доказами: актами й приписами екологічної інспекції, довідками інспекторів, матеріалами космічного знімання, геодезичними схемами.

06.04.2026

Як оформити батьківство, якщо дитина народжена у шлюбі, але від іншого чоловіка - пояснює Міністерство юстиції України[4]

Міністерство юстиції України пояснило, як визначити батьківство, якщо дитина народилася у шлюбі, але від іншого чоловіка. За ст. 122 СК дитина, народжена у шлюбі або протягом десяти місяців після його припинення, походить від подружжя. Біологічного батька можна записати, якщо подружжя подасть заяву про невизнання чоловіка батьком, а мати й біологічний батько подадуть заяву про визнання батьківства; заяву чоловіка можна надіслати поштою чи подати через представника. Без згоди спір вирішує суд: позов про визнання батьківства (ст. 129, позовна давність один рік) або оспорювання батьківства (ст. 136).

23.04.2026

Оформити майно на дитину стане простіше[5]

Міністерство юстиції України повідомило про підписання Президентом Закону від 25.03.2026 № 4824-IX щодо вдосконалення порядку вчинення правочинів в інтересах малолітніх і неповнолітніх. Правочини, за якими дитина безоплатно набуває майно, зокрема нерухомість чи транспортні засоби, вчинятимуться без дозволу органу опіки та піклування, але за згодою батьків. Для відчуження, поділу, застави чи іпотеки майна дитини дозвіл органу опіки залишається обов'язковим. Закон набирає чинності через місяць після опублікування. Пояснено й особливості правочинів залежно від віку дитини.

30.04.2026

Спір про повернення дитини до держави постійного проживання: що вирішив суд[6]

Херсонський апеляційний суд постановою від 17.03.2026 залишив без змін рішення Херсонського міського суду від 16.01.2026 (справа № 511/4471/24), яким громадянинові Польщі відмовлено в поверненні малолітньої дитини, яку мати 7 грудня 2023 року без його згоди вивезла з Кракова до України. Суди застосували виняток за пп. «b» ст. 13 Гаазької конвенції 1980 року з огляду на стійкий зв'язок дитини з матір'ю, її адаптацію в Україні, неможливість повернення матері та висновок психолога про високий ризик травми прив'язаності. Такий підхід узгоджується з практикою ЄСПЛ і Великої Палати ВС.

REFERENCES

1. Z 25 liutoho 2026 roku nakazom Ministerstva yustytsii Ukrainy vid 6 liutoho 2026 roku № 322/5 bulo vvedeno novu vartist ekspertohodyny u 2026 rotsi [From 25 February 2026, Order of the Ministry of Justice of Ukraine No. 322/5 of 6 February 2026 Introduced a New Cost of an Expert Hour in 2026]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 1 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/17590-z-25-lyutogo-2026-roku-nakazom-ministerstva-yustitsiji-ukrajini-vid-6-lyutogo-2026-roku-322-5-bulo-vvedeno-novu-vartist-ekspertogodini-u-2026-rotsi (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Verkhovnyi Sud opublikuvav systematyzovanyi ohliad praktyky KTSS VS u sporakh shchodo vyznachennia mistsia prozhyvannia dytyny [The Supreme Court Published a Systematised Review of the Case Law of the Civil Cassation Court in Disputes on Determining a Child's Place of Residence]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 10 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/17655-verhovnij-sud-opublikuvav-sistematizovanij-oglyad-praktiki-kcs-vs-u-sporah-shodo-viznachennya-miscya-prozhivannya-ditini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Materialy dosudovoho rozsliduvannia u kryminalnomu provadzhenni, vykorystani v hospodarskii spravi bez pysmovoho dozvolu slidchoho abo prokurora na rozgholoshennia vidomostei dosudovoho rozsliduvannia, ye nedopustymymy dokazamy – KHS VS [Pre-Trial Investigation Materials Used in a Commercial Case Without the Written Permission of the Investigator or Prosecutor to Disclose Them Are Inadmissible Evidence – Commercial Cassation Court of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 16 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/17697-materiali-dosudovogo-rozsliduvannya-u-kriminalnomu-provadzhenni-vikoristani-v-gospodarskij-spravi-bez-pismovogo-dozvolu-slidchogo-abo-prokurora-na-rozgoloshennya-vidomostej-dosudovogo-rozsliduvannya-ye-nedopustimimi-dokazami-kgs-vs (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Yak oformyty batkivstvo, yakshcho dytyna narodzhena u shliubi, ale vid inshoho cholovika - poiasniuie Ministerstvo yustytsii Ukrainy [How to Register Paternity If a Child Was Born in Marriage but from Another Man – Explained by the Ministry of Justice of Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 6 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/17906-yak-oformiti-batkivstvo-yaksho-ditina-narodzhena-u-shlyubi-ale-vid-inshogo-cholovika---poyasnyuye-ministerstvo-yusticiyi-ukrayini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Oformyty maino na dytynu stane prostishe [Registering Property in a Child's Name Will Become Easier]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 23 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/18063-oformiti-majno-na-ditinu-stane-prostishe (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Spir pro povernennia dytyny do derzhavy postiinoho prozhyvannia: shcho vyrishyv sud [A Dispute over the Return of a Child to the State of Habitual Residence: What the Court Decided]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 30 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/18134-spir-pro-povernennya-ditini-do-derzhavi-postijnogo-prozhivannya-sho-virishiv-sud (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

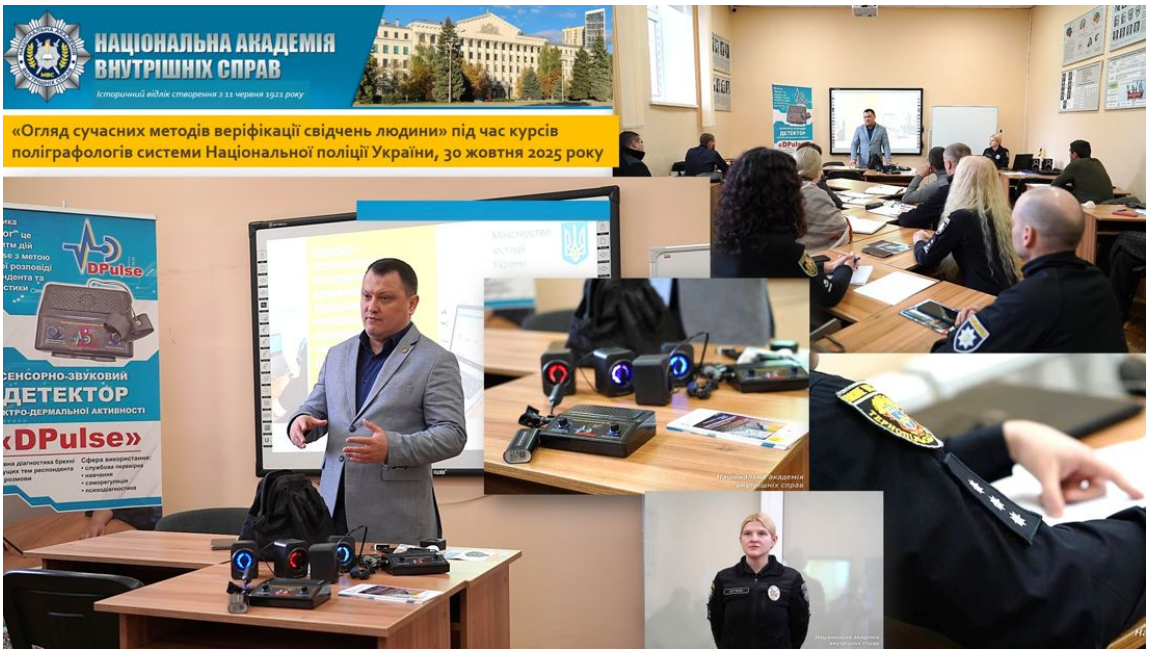
Розділ 3. Новини інженерної психології та психотехніки

ВЛАСНІ РОЗРОБКИ

Інструментальне інтерв'ювання з реєстрацією електродермальної активності

Чи з'явиться в Україні нова професія — інструментальний інтерв'юер? 2026 року київський Інститут психологічної експертизи і поліграфа розпочав науково-дослідну роботу на цю тему.

Підставою стала практика використання детектора «DPulse»: 2025 року О. А. Назаров запровадив його в навчальну й прикладну діяльність психологів, поліграфологів, рекрутерів і працівників служб безпеки на базі методики «Діалог», яку розробляли у 2022–2025 роках. Меморандуми про впровадження технології в навчальний процес уклали п'ять закладів: Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика, Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая, Київський університет інтелектуальної власності та права, Європейський університет і Університет «Київ» [1].

Заняття з використання детектора «DPulse» [1]

Ідеться про фахівця з психофізіологічного опитування із застосуванням інструментальної реєстрації електродермальної активності (EDA/GSR) — інтерв'юера, екзаменатора чи комунікатора. Для такої кваліфікації ще треба визначити професію, вимоги до кандидатів на навчання і методику застосування спеціальних знань [1].

Презентація технології, Київ, 8 грудня 2025 р. [1]

Теоретичне підґрунтя автор пояснює кількома моделями виникнення електродермальної реакції: орієнтувальною (реакція на новизну й невідповідність стимулу), теорією мотиваційної значущості (реакція на емоційну й мотиваційну важливість стимулу — загрозу, ризик покарання, очікування викриття, винагороду) та теорією емоційного збудження [1].

REFERENCES

1. Instytutom psykholohichnoi ekspertyzy i polihrafa (m. Kyiv) rozpochata naukovo-doslidna robota shchodo stvorennia novoi profesiinoi diialnosti z instrumentalnoho interviuvannia po provedenniu psykhofiziolohichnoho opytuvannia liudyny. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2026. 27 liut. URL: https://expertize-journal.org.ua/ustatkuvannya-dlya-psikhologa/17589-naukovo-doslidna-robota-shchodo-stvorennya-novoji-profesijnoji-diyalnosti-z-instrumentalnogo-interv-yuvannya-z-provedennya-psikhofiziologichnogo-opituvannya-lyudini-iz-zastosuvannyam-instrumentalnoji-reestratsiji-elektrodermalnoji-aktivnosti-eda-gsr (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Читачі також шукають

- Реєстр методик проведення судових експертиз[1]
- Заява з показаннями свідка, засвідчена нотаріально: позиція Верховного Суду[2]
- 28 типових зразків заяв і клопотань до суду[3]
- Висновок експерта як доказ: правові позиції Верховного Суду[4]
- База правових позицій Верховного Суду[5]

СТАНЬТЕ АВТОРОМ ЖУРНАЛУ

Судова експертиза потребує дослідників, які не бояться складних запитань. Якщо ви науковець, судовий експерт, адвокат, психолог чи здобувач наукового ступеня, надсилайте свої статті до редакції: журнал публікує дослідження з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щодня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез наведено далі.

QR-код відкриває цей номер на сайті; архів усіх номерів[6].

ПОТРІБЕН СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ?

Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією.

Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[7] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

REFERENCES

1. Reiestr metodyk provedennia sudovykh ekspertyz [Register of Methodologies for Conducting Forensic Examinations]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/reestr-metodik-sud-expertiz (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Zaiava z pokazanniamy svidka, zasvidchena notarialno: pozytsiia Verkhovnoho Sudu [A Witness Statement Certified by a Notary: The Position of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5752-zayava-z-pokazannyami-svidka-pidpis-yakogo-zasvidchuetsya-notarialno-v-gpk-nadannya-pokazan-svidkiv-shlyakhom-posvidchennya-notariusom-ne-spriyae-vsebichnomu-zabezpechennyu-prava-uchasnikiv-spravi-staviti-pitannya-v-tsivilnomu-protsesi-pozitsiya-verkhovnogo-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. 28 typovykh zrazkiv zaiav i klopotan do sudu [28 Model Templates of Applications and Motions to the Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/1076-zbirnik-zrazkiv-klopotan-pro-vidkladennya-rozglyadu-spravi-u-zv-

yazku-iz-vprovadzhennyam-karantinu-stanom-na-20-bereznya-2020-ta-ti-povi-zrazki-zayav-yaki-podayutsya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vysnovok eksperta yak dokaz: pravovi pozytsii Verkhovnoho Sudu [Expert Opinion as Evidence: Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5121-pozitsiya-vs-visnovok-eksperta-ne-e-nalezhnim-ta-dopustimim-dokazom-yakshcho-u-nomu-ne-zaznacheno-shcho-ekspert-obiznanij-pro-kriminalnu-vidpovidalnist-za-zavidomo-nepravdivij-visovok-i-shcho-takij-visnovok-pidgotovleno-dlya-podannya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Baza pravovykh pozytsii Verkhovnoho Sudu [Database of Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/baza-pravovykh-pozytsii-verkhovnoho-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Arkhiv nomeriv zhurnalu. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Вимоги до статей і тез авторів

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ

1. Редакція розміщує статті й тези авторів у мережі Інтернет на офіційному сайті видання. Статті й тези в журналі публікуються безкоштовно.
2. Приймаються статті (до 15 аркушів) і наукові тези доповідей (до 5 аркушів) з тематики журналу, що не публікувалися й не подавалися до друку раніше. Надсилаючи текст, автор, якщо інше не передбачено угодою з редакцією, передає журналу право на виняткову публікацію роботи на безстроковий термін і зберігає право використовувати її текст у подальших працях з посиланням на першу публікацію в журналі.
3. Автор відповідає за зміст роботи, достовірність фактичних даних, цитат, власних імен і географічних назв, а також за відсутність у матеріалі даних, що не підлягають відкритій публікації.
4. Редакція може здійснювати наукове й літературне редагування, за потреби — рецензування, і має право відхилити матеріал, що не відповідає вимогам або тематиці видання, містить плагіат чи поданий із порушенням строку. Виявлений плагіат є безумовною підставою для відхилення.
5. Протягом тижня після отримання статті (тез) редакція повідомляє автора електронною поштою про прийняття матеріалу до публікації.

ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Індекс УДК[1]; відомості про авторів: прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, країна (для іноземних авторів). Прізвище та ім’я латиницею подають за офіційними правилами транслітерації[2].
2. Назва публікації стисло відображає її зміст; анотацію подають після назви мовою публікації та українською мовою.
3. Файл Microsoft Word: шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, абзацний відступ

1,25 см, береги — 2 см. Рядки: УДК; ім'я та прізвище автора (праворуч, напівжирним); установа, науковий ступінь, вчене звання, посада; назва великими літерами (посередині); анотації; текст.

4. Посилання в тексті — у квадратних дужках із номером джерела і сторінкою, напр. [1, с. 25]; список використаних джерел — наприкінці тексту за ДСТУ 8302:2015. Інтернет-посилання супроводжуються повними адресами URL.
5. Ілюстрації, графіки й таблиці розміщують безпосередньо в тексті там, де вони потрібні за змістом.
6. Структура статті: постановка проблеми та її актуальність; зв'язок із науковими й практичними завданнями; аналіз останніх досліджень; невиріщені частини проблеми; мета; виклад основного матеріалу; висновки й перспективи. Структура тез: актуальність, мета, матеріали й методи, результати, висновки, список літератури.

ПОРЯДОК ПОДАННЯ

Статтю (тези) надсилають з дотриманням термінів виходу номерів[3] на електронну пошту заступника головного редактора за напрямом: психологічні науки — д-р психол. наук, професор Євдокимова Н. О. (yevdokymova@ukr.net); юридичні науки — д-р юрид. наук, професор Кириченко О. А. (alankir23@ukr.net), або головному редактору канд. психол. наук, доценту, ветерану війни — учаснику бойових дій, суб'єкту ветеранського підприємництва Назарову О. А. (nazarovua@ukr.net). Назва файлу: «прізвище_стаття» або «прізвище_тези», напр. Шевченко_стаття. Студенти (курсанти, слухачі) додають скан рецензії наукового керівника. Отримання матеріалів редакція підтверджує.

Authors from abroad prepare the paper according to the publication requirements of their country, add a short abstract in Ukrainian and send a Microsoft Word file to nazarovua@ukr.net named "surname_article" or "surname_theses".

Персональні дані авторів використовуються лише для внутрішніх завдань видання й не передаються стороннім особам; надсилання матеріалів означає згоду автора

на їх обробку відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Повний текст вимог — на сайті журналу[4].

REFERENCES

1. Universalna desiatkova klasyfikatsiia (UDK) : onlain-dovidnyk. Teacode. URL: https://teacode.com/online/udc (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Pro vporiadkuvannia transliteratsii ukrainskoho alfavitu latynytseiu : postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 27.01.2010 № 55. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Terminy vykhodu nomeriv. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/termini-vikhodu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (*Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice*). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509; префікс DOI 10.53672 (Crossref), DOI журналу 10.53672/ej.

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Внесений Державним комітетом телебачення і радіомовлення України до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (свідоцтво серія ДК № 8355 від 09.06.2025; види діяльності: видавнича діяльність, розповсюдження видавничої продукції). Статус суб'єкта ветеранського підприємництва підтверджено витягом з Єдиного державного реєстру ветеранів війни від 31.10.2026 № 31102026-00003569 (Міністерство у справах ветеранів України)[3].

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі» (ТОВ «Інститут психологічної експертизи і поліграфа»); міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08[2].

Галузь: юридичні, психологічні науки. **Періодичність:** 1 раз на два місяці. **Мови видання:** українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Видання пройшло державну реєстрацію як онлайн-медіа та включене до Реєстру суб'єктів у сфері медіа відповідно до Закону України «Про медіа» (ідентифікатор медіа R40-05509). Види електронних видань, їхні вихідні відомості та правила їх розміщення визначає ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості»; на електронні видання поширюються також ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» і ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості».

МЕТА, ГАЛУЗЬ І ПРОБЛЕМАТИКА

Журнал спрямований на втілення в Україні європейських практик наукової самоорганізації, згуртування вітчизняної професійної спільноти науковців, психологів, поліграфологів, правознавців і судових експертів навколо обговорення актуальних теоретико-прикладних проблем спеціальних знань, які застосовуються в юридичній діяльності, зокрема тих, що перебувають у стадії наукової розробки.

Видання присвячене питанням теорії і практики судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності, сучасному судочинстві, навчанні, тренінгу, формуванню професійно важливих якостей представників юридичних професій (експертів, слідчих, суддів, прокурорів, адвокатів, юристів). До журналу приймаються статті проблемного характеру з цивільного, адміністративного, кримінального, кримінального процесуального та інших галузей права, а також із судової психології та інших напрямів психологічної науки, пов'язаних із судово-психологічною експертизою, використанням поліграфа і спеціальних знань у юридичній практиці. Редакція запрошує до співпраці докторів і кандидатів наук, молодих учених, а також усіх, хто займається науково-практичною діяльністю з цієї проблематики.

The journal is devoted to topical issues of the theory and practice of forensic psychological examination,

the use of the polygraph and other special knowledge in legal activities, modern legal proceedings, education and training of representatives of legal professions (experts, investigators, judges, prosecutors, attorneys, lawyers).

СТРУКТУРА ВИДАННЯ (ЗА ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ЖУРНАЛ)

- Реферати, анотації та бібліографічні описи щодо застосування спеціальних знань: новини науки та прикладної діяльності; міжнародний досвід і співробітництво.
- Наукові публікації (статті): теорія та історія застосування спеціальних знань; судово-психологічна експертиза: методичні підходи до вирішення завдань; проблемні аспекти застосування поліграфа; правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності; точка зору фахівця; юридична практика; інновації наукової школи юриспруденції професора Аланкіра; сторінка вченого.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

This publication practices a policy of immediate open access to published content, upholding the principles of the free flow of scientific information and the global exchange of knowledge.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал створено у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа як ефективних інструментів сучасної психологічної науки у вирішенні найвідповідальніших правових проблем і ситуацій, а також використання інших напрямів спеціальних знань у юридичній практиці (економічних, товарознавчих, медичних, військових, криміналістичних тощо). Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання в міжнародній базі періодичних видань.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Журнал включено до інтернет-баз даних наукових видань, державних реєстрів медіа та бібліотек:

- Реєстр суб'єктів у сфері медіа (Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення), ідентифікатор медіа R40-05509[4]
- Google Scholar (Google Академія)[5]
- ISSN International Centre — ISSN Portal, запис 2521-1463[6]
- Crossref — член-реєстрант DOI, префікс 10.53672[7]
- Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ)[8]
- Polska Bibliografia Naukowa (PBN)[9]

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62.
Mailing address: Khreshchatyk Str. 22, P.O. Box V-62, Kyiv-1, 01001, Ukraine.

Засновник — видавець (з усіх питань діяльності журналу): канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович; тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net.

Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна, тел. +38 (050) 493-72-81, e-mail: yevdokymova@ukr.net; д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович, тел. +38 (068) 760-60-26, e-mail: alankir23@ukr.net.

Сайт: expertize-journal.org.ua[10]; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

Електронна сторінка цього номера[1]. Джерело відомостей: сторінка «Про реферативно-наукове видання» на сайті журналу[3].

REFERENCES

1. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2026. № 2 (67). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.2.2026. URL: https://expert-

ize-journal.org.ua/nomera/19798-2026-2-67 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kyiv International Forensic Institute of Psychological Examination and Polygraph Research] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vytiah z Reiestru subiektiv u sferi media shchodo online media "Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi" (identyfikator media R40-05509). Natsionalna rada Ukrainy z pytan telebachennia i radiomovlennia. URL: https://drive.google.com/file/d/1YG1vbKwA5qQ2HXbKIKXVNeZs4tcUPtaw/view (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : profil u Google Akademii (Google Scholar). URL: https://scholar.google.com/citations?user=EaNiTNMAAAAJ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys ISSN 2521-1463. ISSN Portal. ISSN International Centre. URL: https://portal.issn.org/resource/ISSN/2521-1463 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys zhurnalu v Crossref (prefiks DOI 10.53672). DOI: https://doi.org/10.53672/ej. [in Ukrainian].

8. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Reiestri naukovykh vydan Ukrainy. UkrINTEI. URL: http://nfv.ukrintei.ua/view/614090f159cc1d06af650872 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

9. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Polska Bibliografia Naukowa (PBN). URL: https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/journal/view/648237294097070b7dded6b3/9b3b60a2-d524-45ec-8e49-95ff3cacdb78 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

10. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

2026, № 2 (67) (березень – квітень 2026 р.)

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат А4 (210×297 мм). Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 52 с.

Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua